

Are Karlsen har skrevet boka Foreldreappen, er trebarnspappa og bosatt i Horten. Han er utdannet med hovedfag i helsevitenskap og arbeider som seniorrådgiver for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Artikkelen er illustrert av **Siri Anett Olsen**

Hvordan rose barnet?

Det er ikke likegyldig hvordan du roser barnet.

Jeg har tidligere skrevet om viktigheten av å gi positive tilbakemeldinger til barn. En bør imidlertid være oppmerksom på at det ikke er uvesentlig når og hvordan en gir tilbakemeldingene.

Generelle positive tilbakemeldinger kan gis uavhengig av hva barnet foretar seg. Eksempler på dette kan være når de voksne forteller barnet at de er glade i det, eller når de uten noen spesiell foranledning forteller at de synes han eller hun er flink.

I mange tilfeller er det imidlertid hensiktsmessig at tilbakemeldingene er atferdsspesifikke. Dette innebærer at en i tilbakemeldingen klargjør hva en roser barnet for. Slik respons er viktigere dess yngre barnet er. Fordelen med atferdsspesifikke ros er at rosen i seg selv klargjør for barnet hva det roses for. Når en samhandler med små barn, er det også viktig å sørge for at språket en bruker, er lett forståelig, som her:

Barnet sitter og tegner. Faren oppdager at barnet har begynt å tegne flere detaljer når det tegner mennesker. Han kan for eksempel si: "Så flink du er som får til å tegne nese på mannen."

I lærings situasjoner er det vesentlig med hyppige tilbakemeldinger. Responsen bør ikke bare gis når barnet har mestret en ny ferdighet, men også når det prøver å få til noe nytt. Når barnet prøver å gjøre noe riktig, men gjør det feil, bør en alltid starte med en positiv tilbakemelding før en korrigerer det barnet gjorde feil. Så dersom barnet har begynt å kle på seg selv på badet om morgenen, og har tatt på seg genseren før T-skjorten, kan dette kommenteres slik: «Det er supert at du kler på deg selv, men jeg tror du må ta på deg T-skjorten før genseren.»

Positive tilbakemeldinger må alltid bli oppfattet av barnet som oppriktig ment. Ros må derfor formidles på en måte som gjør at barna opplever at de voksne faktisk mener det de sier. Barn oppdager det fort om de får ros på en uengasjert måte:

Barnet kommer hjem fra skolen og forteller at det fikk skryt fra

læreren i dag. Pappa sitter og leser avisen og kommenterer med litt fjern stemme og uten å se opp: "Det er fint."

I tillegg til at tilbakemeldingene må virke ekte, må det være variasjon både i hvilke tilbakemeldinger som blir gitt, og i hvordan de blir gitt. Om samme type tilbakemelding blir gitt gang på gang, blir barna lett lei av responsen og bryr seg i mindre grad om den, noe som kan føre til at tilbakemeldingene mister sin effekt.

Positive tilbakemeldinger bør i størst mulig grad være ubetinget positive, og ikke etterfølges av noe negativt. Hvis noe som er ment å være positivt, blir etterfulgt av noe negativt, er det ofte det negative barnet husker.

Sara har kledd av seg uteklærne

selv og hengt dem der de skal henge, og bare skoene ligger igjen på gulvet. Moren sier: «Nå var du flink til å kle av deg, men du kunne vel ha satt skoene på plass også.»

En bedre løsning ville vært å si «Fint om du setter på plass skoene også.», etterfulgt av: «Supert, du har kledd av deg og lagt alt på plass selv!»

Tidspunktet for når en formidler en positiv tilbakemelding – timing – kan være avgjørende for hvilken effekt tilbakemeldingen vil få. I mange tilfeller er

det avgjørende at tilbakemeldingen kommer raskt etter at barnet har utført noe positivt. Hvis det er en spesifikk handling en ønsker å rette oppmerksomhet mot, bør tilbakemeldingen oftest komme umiddelbart etter at nettopp den handlingen har forekommet. Dette gjør at barnet lettere forbinder den positive tilbakemeldingen med det han eller hun har gjort. Riktig timing av tilbakemeldingene er viktigere dess yngre barna er.

